

YA! 2024

Yrkesakademin
i Österbotten

"JAG ÄR GLAD ÖVER
ATT JAG TOG DEN HÄR
CHANSEN"

s.18

KOMBIEXAMEN
FÖR BÅDE
UNGA OCH
VUXNA

s.6

MÖT EMELIE
OCH ANDRA
YA STUDERANDE

s.25

TJEJER PÅ
LOGISTIK OCH
KILLAR SOM
NÄRVÅRDARE

s.22

Matkonst från
världens kök

s.12

YRKESUTBILDNING – kunnsande för framtiden

Välkommen att ta del av vår YA-broschyr 2024. Här hittar du såväl intressanta artiklar som information om yrkesutbildningen. Vi vill ge dig en presentation av det allmänna som gäller för yrkesutbildningen i vårt land samt berätta om vad YA erbjuder dig för möjligheter.

Flera av våra studerande berättar här om sina studier och om vägen fram till ett yrke, vägen fram till yrkeslivet och om möjligheterna att studera vidare.

Det finns två vägar att söka in till yrkesutbildning, via gemensam ansökan eller via kontinuerlig ansökan. Alla som är intresserade av yrkesutbildning kan söka via den kontinuerliga ansökan. Denna ansökan är öppen för dig under årets alla dagar.

Den gemensamma ansökan är för dig som avslutar grundläggande utbildning och ska vidare till andra stadiet samt för dig som från tidigare saknar yrkesutbildning. Den gemensamma ansökan sker under våren. Den förlängda läroplikten innebär att du som nu avslutar den grundläggande utbildningen är läropliktig fram tills du fyller 18 år eller tills du avlagt en examen på andra stadiet.

Du som söker och blir antagen till YA kan även ha nytta av tidigare studier samt arbetserfarenhet. Denna erfarenhet kan byggas in i din examen och således förkorta den tid som du inhämtar kunnsande.

Yrkesutbildningen idag är flexibel och den kan anpassas till dina behov och önskemål. Du kan studera på skolan i ganska traditionell yrkesskolmiljö, men även ute i arbetslivet genom utbildnings- eller läroavtal. Alla examina innehåller obligatoriska samt valbara delar och du kan själv kombinera din examen med innehåll från din egen bransch eller från andra branscher. En tidigare yrkesinriktad examen kan du smidigt bygga på med nytt kunnsande för att bättre möta de krav som dagens arbetsliv ställer på dig.

En yrkesinriktad examen är alltid en bra bas att utgå från oberoende om man planerar att arbeta inom yrket eller om man planerar att studera vidare på tredje stadiet. YA ger dig kunnsande, upplevelser samt färdigheter som du alltid kommer att ha nytta av.

Anne Levonen, rektor, Yrkesakademien i Österbotten

TEXTER

Maria Nystrand
Marie-Louise Carp
Nina Lindahl
Pernilla Lindholm
Sara Mannsén
Sofia Mitts-Björkholm

FOTO

YA
Bildbank
Kim Blåfield
Niklas Forsberg
Sara Mannsén

UTGIVARE

Yrkesakademien
i Österbotten

TRYCK

Grano 2023

LAYOUT

Nina Lindahl

FÖLJ OSS!

#yaösterbotten

YA! Yrkesakademien
i Österbotten

ya_österbotten

ya_österbotten

Yrkesakademien
i Österbotten

Kombiexamen för både unga och vuxna s. 6

Tjejer på logistik och killar som närvårdare s. 22

Matkonst från världens kök s. 12

“Jag är glad över att jag tog den här chansen” s. 18

Ung företagsamhet – Ett år som företagare s. 9

INNEHÅLL

1	YRKESUTBILDNING – KUNNANDE FÖR FRAMTIDEN	24	VÄLKOMMEN TILL YA – VI JOBBAR FÖR JÄMLIKHET, LIKA VÄRDE OCH ÖMSESIDIG RESPEKT
3	ATT STUDERA PÅ YA	25	MÖT VÅRA STUDERANDE
6	KOMBIEXAMEN FÖR BÅDE UNGA OCH VUXNA	26	FLORISTEN ANN-BRITT SVARAR – OM ODLING OCH ÖRTER
9	UNG FÖRETAGSAMHET – ETT ÅR SOM FÖRETAGARE	27	DEN MEDELTIDA SLOTTSKULLEN AVSLÖJAR SIN HEMLIGHET
10	“DET ÄR BARA ATT KÖRA PÅ, DU LEVER BARA EN GÅNG”	28	EDUNOVA – DIN VÄG FRAMÅT
12	MATKONST FRÅN VÄRLDENS KÖK	28	YA DRIVE – TA KÖRKORT HOS OSS!
15	TIPS OM VEDELNING	29	VÄLKOMMEN PÅ PRAO ELLER PRÖVA PÅ DAGAR PÅ YA
16	AHMEDS INTRESSE FÖR MATLAGNING GICK VIA ETT LÄROAVTAL TILL FAST ANSTÄLLNING	29	UTBILDNING SOM HANDLEDER FÖR EXAMENSUTBILDNING (HUX)
17	ELLINOR STUDERAR TILL NÄRVÅRDARE VIA LÄROAVTAL	30	SÄTT FÄRG PÅ FRISYREN – MÖRKA OCH RÖDA TONER
18	“JAG ÄR GLAD ÖVER ATT JAG TOG DEN HÄR CHANSEN”	31	SILVER OCH BRONS TILL YA I FM TÄVLINGARNA I YRKESKICKLIGHET – MÄSTARE 2023
20	INTERNATIONELLA UTBYTESPERIODER	31	NÄRVÅRDARE LINN AHLKOG I FINSKA LANDSLAGET I WORLDSKILLS OCH EUROSIKLLS TÄVLINGARNA
21	ÄR DET MÖJLIGT FÖR YA STUDERANDE ATT HA ETT LÄROAVTAL UTOMLANDS?	32	VÅRA ENHETER
22	TJEJER PÅ LOGISTIK OCH KILLAR SOM NÄRVÅRDARE	33	SÖK TILL YA

ATT STUDERA PÅ YA

GRUNDEXAMEN

– visar att du har de kunskaper och färdigheter som yrket kräver. Du får en bred och bra grund inom yrket.

När du går en yrkesutbildning, får du en personlig utvecklingsplan för kunnandet (PUK) och studerar enligt den. Du studerar också i olika lärmiljöer, till exempel på skolan eller på en arbetsplats.

Utbildning som ordnas på en arbetsplats ger dig möjlighet att i praktiken få den yrkesskicklighet som ingår i examen. Du får också en fin möjlighet att skapa kontakter till arbetslivet, som du kan ha nytta av då du har fått din grundexamen.

En yrkesinriktad grundexamen har en omfattning av 180 kompetenspoäng (kp) i vilken ingår 35 kp gemensamma examensdelar. Betyg över avlagd examen får du när du med godkänt resultat avlagt alla de examensdelar som krävs enligt examensgrunderna.

DUBBELEXAMEN (kombiexamen)

- innebär att du avlägger både grundexamen och studentexamen under studietiden.

Som studerande vid YA:s alla enheter och utbildningar har du möjlighet att avlägga dubbelexamen (kombiexamen). Du byter ut en del av de gemensamma examensdelarna till ett rekommenderat antal studieavsnitt från gymnasiets lärokurs med sikte på att avlägga studentexamen.

Vid YA i Vasa hålls kombistudierna dagtid i skolan. Vid enheten i Närpes samarbetar vi med Närpes gymnasium, i Jakobstad och i Pedersöre samarbetar vi med Aftis via distansstudier. Vi erbjuder gymnasiestudier i modersmål,

medellång finska, lång engelska, kort matematik samt samhällslära (i Närpes hälsokunskap). Kombistudierna är avgiftsfria. I studentexamen skriver du fem ämnen och provet i modersmål är obligatoriskt för alla.

Att avlägga dubbelexamen är krävande och det är viktigt att kombistuderande är medvetna om tilläggsarbetet som gymnasiestudierna medför. Din studiehandledare vid YA ger närmare information om kombistudier och dubbelexamen i början av studierna.

Läs mer på yrkesakademin.fi/kombistudier

LÄROAVTAL

– En flexibel form av yrkesstudier där du jobbar, studerar och får lön! Med läroavtal kan du avlägga en grundexamen, en yrkesexamen eller en specialyrkesexamen.

Läroavtal är ett flexibelt sätt att studera och passar i många skeden i livet. Läroavtal är en möjlighet för dig som vill börja studera, men fungerar också smidigt för dig som redan studerar vid YA och vill avlägga en eller flera examensdelar med läroavtal. Längden på ett läroavtal kan vara alltifrån en månad till flera år.

Med ett läroavtal är arbetsplatsen din lärmiljö. Du lär dig genom praktiska arbetsuppgifter på arbetsplatsen och i andra lärmiljöer, t.ex. vid YA eller genom lärande via nätet.

Läroavtalet bygger på ett arbetsavtal eller ett tjänsteförhållande men passar också egenföretagare. På arbetsplatsen får du handledning av din arbetsplatshandledare.

Läs mer på yrkesakademin.fi/laroavtal

**MERA INFORMATION OM YA:S
UTBUD AV GRUND-, YRKES- OCH
SPECIALYRKESEXAMINA SAMT ANDRA
UTBILDNINGAR HITTAR DU PÅ:**

yrkesakademin.fi/utbildningar

**DU KAN OCKSÅ KONTAKTA VÅRA
STUDIEHANDLEDARE:**

Enheten i Pedersöre och Jakobstad:
Petra Söderling, tfn 044-750 3288

Enheten i Vasa:
Anna-Lotta Östvall-Åstrand, tfn 050-572 9150
Benita Wolin, tfn 050-518 5114

Enheten i Närpes:
Julina Lillandt, tfn 050-441 0283

YRKESEXAMEN

- visar att du har den yrkesskicklighet som krävs av yrkesmän och sakkunniga på området.

Vidareutbildning inom din bransch kan ske genom att du avlägger yrkesexamen eller specialyrkesexamen.

Yrkesexamen är främst tänkt för dig som redan har en grundexamen eller kunnande från arbetslivet inom branschen. Genom att avlägga en yrkesexamen får du den yrkeskunskap som krävs av fackmän i branschen.

SPECIALYRKESEXAMEN

- visar att du kan och behärskar de mest krävande arbetsuppgifterna på området och har ett specialkunnande inom din bransch.

Specialyrkesexamen passar dig som efter din grundexamen utvecklat ditt yrkeskunnande och skaffat dig en bred arbetserfarenhet inom branschen. Specialyrkesexamen ger dig kunskap och färdigheter för krävande uppgifter inom ditt område samt insikter i personaladministrativa uppgifter.

YA har ett brett utbud av yrkes- och specialyrkesexamina som du kan välja mellan om du vill vidareutbilda dig efter avlagd grundexamen.

FORTSATTA STUDIER

En yrkesinriktad grundexamen ger dig allmän behörighet för fortsatta studier vid yrkeshögskola och universitet i Finland. 25-30% av våra studerande som avlägger en grundexamen söker sig till fortsatta studier på tredje stadiet.

YA SAMARBETAR MED NOVIA

Studerande har möjlighet att avlägga kurser tillsammans med första årets studerande vid yrkeshögskolan Novia redan under sin studietid vid YA.

Kurserna som studerande erbjuds att avlägga vid Novia faller inom ramarna för de valbara yrkesinriktade examensdelarna. De studerande

som är motiverade och som vill satsa på studier på tredje stadiet får redan under sin studietid vid YA möjlighet att påbörja studier vid Novia via Öppna YH.

Samarbetet mellan YA och Novia öppnar dörrarna mellan andra och tredje stadiet och genom det kommer studerande redan i ett tidigt skede in i rutinerna som gäller vid en yrkeshögskola.

EKONOMISKA STÖD OCH KOSTNADER

Som studerande vid YA kan du ha rätt till skolresestöd, studiestöd och allmänt bostadsbidrag samt statsgaranti för studielån.

Nytt för läsåret 2023–2024 är att studerande gör ansökan om skolresestöd i MittFPA (www.fpa.fi/mittfpa). För att du ska kunna logga in i MittFPA och ansöka om stöd behöver du egna nätbankskoder eller ett mobilcertifikat. Kom ihåg att i god tid se till att du har tillgång till koder eller ett certifikat. Om du gör ansökan i MittFPA kan stödet betalas ut snabbare. Om du åker buss till skolan kan du skaffa din resebiljett i de flesta webbutiker som säljer resebiljetter så fort du har skickat in din ansökan. Stöd för skolresor kan fortfarande sökas med en pappersblankett, som lämnas in till FPA eller till skolan. Om du ansöker om stöd med en pappersblankett får du köprätten till resebiljetter först när FPA har behandlat din ansökan.

Du kan läsa mer på Folkpensionsanstaltens webbplats: fpa.fi

För dig som är vuxen och inte läropliktig kan du läsa om vuxenutbildningsstöd på Syssestiftningens webbplats: syssestiftningen.fi

En del studerande har rätt att studera med arbetslöshetsförmån. I så fall gör du en överenskommelse med din TE-byrå före du inleder dina studier. Läs mer om frivilliga studier med arbetslöshetsförmån på TE-byråns webbplats. På TE-byråns webbplats finns också information om aktuell arbetskraftsutbildning och hur du ansöker till en sådan utbildning: jobbmarknad.fi

STUDIEKORT

Studerande vid YA kan beställa studiekort från Finlands Svenska Skolungdomsförbund (FSS). För att ansöka om medlemskap och studiekort behövs ett studieintyg från skolan. Se anvisningar och mer info: skolungdom.fi/medlemskap

Välkommen till Infopunkten eller Studiebyrån vid YA om du har frågor eller funderingar!

Du kan också kontakta oss per e-post: studiebyran@yrkesakademin.fi

HANDLEDARE I STUDIEVARDAGEN

YA:s handledare i studievardagen kan studerande med låg tröskel kontakta för att få handledning och vägledning i olika frågor och funderingar som uppstår i livet och i studievardagen. Handledaren är en trygg lyssnare som man kan bolla sina tankar med och som kan ge stöd om det behövs någon att prata med.

Enheterna i Vasa och i Närpes:

Nathali Stenback
Tfn 040-182 9879
nathali.stenback@yrkesakademin.fi

Enheterna i Pedersöre och i Jakobstad:

Julia Capozza
Tfn 040-485 3426
julia.capozza@yrkesakademin.fi

Mer information hittar du på yrkesakademin.fi/studieguiden

Kombiexamen för både unga och vuxna

Studierande vid YA:s enheter och utbildningar har möjlighet att ta en dubbelexamen (kombiexamen), dvs man avlägger både grundexamen och studentexamen under studietiden. Det här gäller alla studerande, ung som vuxen. Joel, Marta och Arvid har alla valt att avlägga kombiexamen, och de är tacksamma över de flexibla studiemöjligheter YA erbjuder.

Läroavtal kombinerad med kombiexamen

Joel Helsing, 16 år, har varit intresserad av jordbruk och suttit i traktorhytten sedan barnsben. Nu studerar han första året till landsbygdsföretagare på YA - ett studieeval som kändes naturligt för honom eftersom han haft ett brinnande intresse för jordbruk ända sedan han var liten.

Efter att ha studerat på YA:s enhet i Vasa i ungefär ett halvt år kommer Joel nu att byta studieform och övergå till att studera till landbygdsföretagare på läroavtal på Lillbacka Gård i Kimo. Det är en ca 700 hektar stor spannmålsgård där han jobbat en del också tidigare.

Förutom att studera på läroavtal har Joel också valt att läsa kombiexamen för att alltså få studentexamen på samma gång som han får sin grundexamen. Kombiexamen kommer Joel att fortsätta med trots att han nu övergår till att studera på läroavtal.

”Det har nog varit ganska tungt med kombi, men jag hade så pass bra vitsord sedan tidigare så jag tänkte att jag nog klarar av det. Och hittills har det nog gått bra,” säger Joel.

”På hösten då kombiperioden börjar kommer jag in till skolan för de studierna. Dessutom har vi en del ekonomikurser jag behöver för mina lantbruksstudier, så då tar jag dem samtidigt. Resten av studierna gör jag på läroavtal,” berättar han vidare.

Studierna till landsbygdsföretagare rekommenderar Joel för alla som har ens ett litet intresse för att jobba med jordbruk. ”Du behöver inte kunna något innan du kommer hit, även om det så klart underlättar om du har en liten aning om jordbruk. Men du klarar utbildningen utan förkunskap och har du ett intresse ska du absolut söka hit. Finland behöver flera producenter och maten går alltid åt, så nog finns det jobb sen då du är klar med studierna.”

Kombiexamen som stöder vidarestudier

Med siktet färdigt inställt på vidarestudier på tredje stadiet kändes merkonomstudier vid YA kombinerat med en studentexamen som rätt val efter högstadiet för Marta Piliptsevich, 17 år.

"Jag visste ganska tidigt att jag vill jobba med något inom företagande och då var ju merkonomexamen perfekt med tanke på det. Kombiexamen valde jag för att jag också vill ha studentexamen då jag vet att jag vill studera vidare efter yrkesskolan," säger Marta.

Studierna vid YA:s enhet i Närpes inledde Marta för ett och ett halvt år sedan. Att ta både en grund- och en gymnasieexamen samtidigt har hittills gått överraskande bra. Det är inte så svårt som hon trodde att det skulle vara.

Förutom de vanligaste kombiämnena, bland annat modersmål, finska, engelska, samhällslära och kort matematik har Marta dessutom valt att studera en del extra vid gymnasiet.

"Psykologi tyckte jag lät intressant, så det ville jag pröva på nu då jag fick chansen. Sen vet jag att jag kommer att behöva samhällslära i framtiden, så det ville jag också läsa. För att ändå minska litet på arbetsbördan så valde jag bort hälsokunskap. Men istället valde jag att läsa lång matte. Matte har alltid varit något som jag är bra på och har lätt för, så det har jag inga problem med," berättar hon.

Hittills har Marta hunnit vara på en period av utbildning på arbetsplats (UA). Den gjorde hon på bokhandeln NärBok i Närpes. "Där fick jag lära mig kundservice. Samtidigt gick jag också en mattekurs i gymnasiet, så då fick jag ibland åka till skolan för att vara med på den. Men UA platsen var väldigt flexibel, så det gick nog bra att kombinera UA med skolan också," säger hon.

Kombistudier rekommenderar Marta för dem som har tänkt studera vidare efter avlagd yrkesutbildning. "Du får en bra grund att stå på då du får både gymnasie- och grundexamen. Några kanske upplever kombi som svårt och jobbigt, medan andra tycker att det är lätt och går bra. Det beror mycket på hur man är som person," säger hon.

Kombiexamen också för vuxna

En annan som valt att studera till merkonom och kombinera det med en gymnasieexamen är Arvid Karell, 24 år. Han sökte in till merkonomutbildningen vid YA i Vasa genom kontinuerlig ansökan.

"Jag ville studera till merkonom då det är så versatilt. Det finns massor med ställen du kan jobba på med en merkonomexamen. Dessutom finns det också många olika teman som du kan välja att studera inom utbildningen, så att du får en bred examen," säger Arvid.

Att han utöver sina yrkesstudier också valt att ta en kombiexamen kändes som ett naturligt val. "Jag valde att ta en kombiexamen mest för att jag hade möjlighet till det. Då jag inledde mina merkonomstudier märkte jag samtidigt att jag kunde ta studentexamen på ett år, så då tänkte

jag att det kan jag ju göra. Jag gick kombiblocken då de ordnades fysiskt vid YA i Vasa och i höstas skrev jag studenten. Båda examen räknar jag med att få klara på ungefär två år," berättar han.

Som vuxenstuderande har Arvid gjort det mesta av sina studier på distans och eftersom han avlägger en grundexamen har han också gjort en del av sina studier som utbildning på arbetsplats (UA). En av de bästa sakerna med studierna vid YA tycker Arvid är flexibiliteten.

"Du kan själv bestämma vilka examensdelar du väljer och ganska långt själv bestämma din studietakt. Speciellt bra har det varit då jag har varit på samma UA-plats hela tiden. Jag har kunnat välja examensdelar som jag har behövt och som har stött mitt arbete där, beroende på vad som har varit aktuellt på arbetsplatsen just då," berättar Arvid.

Själva UA-platsen halkade han in på av en slump. "Min UA-plats fick jag då jag for dit för att köpa en studiedator. Företaget var väldigt svårt att hitta, de hade inga sociala medier eller dylikt. Samtidigt gick jag examensdelen marknadsföring, så då jag gick in för att köpa min dator skämtade jag om att jag kunde komma dit på UA och hjälpa dem med marknadsföringen. På den vägen är det," säger Arvid med ett skratt.

Text: Sara Mannsén

Läs mer

om kombiexamen: yrkesakademin.fi/kombistudier

om merkonomexamen: yrkesakademin.fi/merkonom

om landsbyggsföretagarexamen: yrkesakademin.fi/landsbyggsforetagare

UNG FÖRETAGSAMHET – ETT ÅR SOM FÖRETAGARE

Programmet "Ett år som företagare" riktar sig till ungdomar som går i åk 7–9, andra stadiet och högskolor. Det är ett verktyg som förenar teori och praktik vid undervisningen och lärandet av färdigheter, kunskaper och attityder som är viktiga för företagare.

För studerande är programmet ett roligt och praktiskt verktyg som lär ut entreprenörskap och arbetslivsfärdigheter. Under programmet grundar studerande, ensamma eller i grupp, ett UF-företag utifrån deras egna intressen, kunskaper och färdigheter. UF-företaget drivs med riktiga pengar och kunder och verkar under ett läsår. Studerande får också delta i nationella tävlingar och evenemang, om de vill.

På YA har 5 av våra merkonomstuderande på Närpes enheten grundat UF-företag under läsåret 2022-2023. Två av dem var Madicken Sundman och Nicole Häggblad.

Ridlektioner och skosnören

"Under hösten jobbade vi varje onsdag med våra UF företag. Vi började med att brainstorma runt olika affärsidéer och gjorde affärsplaner. Efter att vi hade gjort några affärsplaner kunde vi analysera vilka idéer som var realistiska och genomförbara," berättar Madicken. Efter att affärsidéerna hade utkristalliserat sig startade studerande sina företag rent konkret. De öppnade ett bankkonto för företaget, startade profiler på sociala medier, började jobba på sin försäljningspitch och marknadsföringsplan etc.

Madickens UF företag erbjuder ridlektioner åt barn som är nybörjare. Hon har eget stall och två hästar, och hon ger individuell handledning både i hur en häst ska skötas och hur man rider. Nicoles företag sålde skosnören med reflex. Försäljningen rullade på bra, speciellt under hösten, eftersom produkten var lite säsongsbetonad.

Under hösten och vintern låg fokus på marknadsföring och försäljning, på vårterminen var det dags att jobba mer med bokföring, bokslut och slutrapport med utvärdering.

Roligt, men också utmanande

"Det som var roligast under året var att tävla i UF semifinalen i Vasa och att få lära sig sådant som man kommer att ha nytta av i framtiden, t.ex bokföring," säger Nicole. "Det som var mest utmanande var att få tiden att räcka till vid sidan av studierna," fyller Madicken i. Madicken kommer att fortsätta med sitt företag medan Nicole avslutar sitt "Reflective UF" företag. "Men jag kan nog tänka mig att bli egenföretagare då jag har skolan avklarad," säger hon.

Både Nicole och Madicken tycker att det var ett lärorikt år. Att starta och driva ett företag är tidskrävande, men man lär sig att planera och hur man hittar motivationen att jobba med sitt företag vid sidan om sina studier. "Det är viktigt att välja en produkt och en affärsidé som man verkligen brinner för," konstaterar de.

Text: Maria Nystrand

Läs mer om våra utbildningar:
yrkesakademin.fi/merkonom
Läs mer om ung företagsamhet:
ungforetagsamhet.fi

**”Det är bara att köra på,
du lever bara en gång.”**

Efter att ha jobbat inom handeln respektive industrin i över 10 år började Pamela och Christian Wallenius känna att det skulle vara dags att pröva på att göra något nytt.

”Jag tyckte att det skulle vara roligt att jobba med människor emellanåt och inte bara stå vid rullande bandet. I och med mitt andra jobb vid frivilliga brandkåren hade ett intresse för akutvård väckts, så då tyckte jag att det passade bra att söka sig hit,” säger Christian. Och med ”hit” menar han YA i Pedersöre och grundexamen till närvårdare – ett studieval som både han och Pamela föll för.

Valmöjligheterna inom vårdbranschen var en aspekt som lockade paret till närvårdarstudierna. ”Det råder som bekant arbetskraftsbrist inom vårdbranschen, vilket ger en större möjlighet att välja att jobba med det du faktiskt är intresserad av. Inom industrin i dag är det nästan bara att ta emot det du får, men inom vården kan jag själv påverka mina arbetsuppgifter,”

säger Christian. ”Och det är jättebra att få göra och se något annat än det man gjort i flera år. Man kan alltid gå tillbaka om det känns fel, men hittills känns det nog som om jag valt rätt,” fortsätter Pamela.

Pamela tar sin examen genom läroavtal; hon jobbar alltså medan hon studerar. ”Visst är det tungt ibland att ha familj, jobba och studera till ett helt nytt yrke samtidigt, men jag tycker nog att det har fungerat bra. En del veckor är tyngre än andra, men eftersom vi båda studerar så behöver vi också tänka på den ekonomiska biten. Att studera som vuxen kräver nog ett genuint intresse för det du valt att studera och en genuin vilja att studera,” säger Pamela.

”Vi har ju också en litet speciell situation i och med att båda två studerar och det är nog ibland ett pusslande för att få allt att gå ihop. Men det har gått förvånansvärt bra och jag har också förvånats över hur jag lyckas prestera så bra i skolan också, trots att vardagen rullar på samtidigt,” fortsätter Pamela.

Att båda skulle studera och att de dessutom skulle studera samma sak vid samma skola var inte helt självklart. "Jag var nog skeptisk till att vi båda skulle studera i början, bland annat med tanke på den ekonomiska situationen och hur vi skulle få det att gå ihop. Men tack vare att jag är på läroavtal och Christian är studieledig med studiestöd från facket så lyckas det," säger Pamela.

Pamela inledde sina studier på våren -22 och Christian började på hösten -22 och nu siktar båda på att få sina studier klara till sommaren 2024. "Han har hunnit ikapp fast jag började tidigare," skrattar Pamela.

En framtid inom vårdbranschen

Båda är nöjda med sitt val av studier och ser en framtid inom branschen. "Jag vill gärna specialisera mig mer mot sjukvården och att jobba med sjuka barn. Det är det som är bra med grundexamen inom närvårdarbranschen, då du har grunden kan du enkelt bygga vidare med andra delexamen som du är intresserad av," säger Pamela. Och för Christian ligger fortfarande alternativet med vidarestudier inom akutvården på bordet. "Faktiskt så har jag kommit in redan en gång till akutvård vid Arcada, men eftersom jag hade fast tjänst då så rann det ut i sanden. Men kanske jag provar en andra gång sedan då jag fått min examen härifrån," säger han.

För andra vuxna som funderar på studier har Pamela och Christian ett tydligt budskap: "Om du går i tankarna att byta bransch så är det bara att köra på, du lever bara en gång. Våga ta steget bara. Jag tror att det är många som funderar på att byta bransch och huruvida man vågar börja studera som vuxen eller inte. Men jag tycker nog att man ska våga pröva på. Man kan alltid gå tillbaka sen om det inte känns rätt. Och det är helt annat att studera nu än då vi var yngre. I många avseenden är det också lättare att studera som vuxen," säger de.

Text: Sara Mannsén

MÅNGA MÖJLIGHETER ATT STUDERA TILL ETT YRKE INOM VÅRDEN

- **Grundexamen och kompetensområden:** Då du påbörjar dina studier till närvårdare väljer du ett kompetensområde som du specialiserar dig inom under din studietid. Valet av kompetensområde kan du vid behov ändra senare.
- **Läroavtal:** Det är möjligt att ha både kortare perioder av läroavtal (t.ex. ett sommarjobb eller en UA-period) eller ta hela sin närvårdarexamen via läroavtal. En vanlig studietid om man avlägger en hel grundexamen via läroavtal är 2 år.
- **Delexamen, omsorgsassistent:** Omsorgsassistentutbildningen består av två examensdelar ur grundexamen inom social- och hälsovårdsbranschen (närvårdare). Som omsorgsassistent kan du arbeta med assisterande vård- och omsorgsuppgifter inom äldreomsorgen. Delexamen är en snabbare väg ut i arbetslivet inom vården.
- **Omsorgsassistent, studier på ukrainska (JOTPA finansiering):** Under det första halvåret av studierna ligger fokus främst på studier i svenska och att bekanta sig med vårdarbetet i Finland. Vartefter språket stärks flyttas tyngdpunkten över mera på de yrkesinriktade examensdelarna, i ett nära samarbetet med arbetslivet.
- **Practical Nurse:** För studerande som talar engelska erbjuder vi närvårdarutbildning på engelska, med exakt samma innehåll som i motsvarande utbildning på svenska.

Läs mer om våra utbildningar:
yrkesakademin.fi/narvardare
yrkesakademin.fi/omsorgsassistent
yrkesakademin.fi/practicalnurse

MATKONST –

Från världens kök

Receptboken Matkonst är ett samarbete mellan studerande inom visuell framställning på YA och Edunovas integrationsutbildning i svenska.

I boken hittar du allt från morgonmål till lunch, middag och bakverk. Här har vi plockat ut tre rätter från boken som tillsammans bildar en god, internationell trerätters meny.

Recepten är skapade med omtanke och stolthet, och varje recept berättar en historia. När du lagar maten får du ett nytt perspektiv på råvaror och andra kulturer. Följ med på en smakresa runt hela världen!

Friterad Kibbeh från Syrien

Det här receptet har Manal från Aleppo i Syrien bidragit med. Kibbeh är en välkänd maträtt i Aleppo.

RECEPT

1 KG BULGUR

FYLLNING

1,5 KG LAMMFÄRS
500G LÖK
500 ML VEGETABILISK OLJA
50 G RÖD PAPRIKA
3 TSK SALT
1 TSK SVARTPEPPAR
500 G HACKADE VALNÖTTER

(OLJA TILL FRITERING)

GÖR SÅ HÄR

Hacka löken. Stek köttet och de övriga ingredienserna till fyllningen. Tillred bulgur. Mixa bulgur till en slet smet (kibbehdeggen). Ta lite kibbehdeg i handen och forma till en avlång skål. Fyll skålen med köttfärs och täpp till hålet. Stek sedan de färdiga kibbehn eller friterade dem i olja.

Borsjtj från Ukraina

Jag heter Tetiana Hluschchenko och kommer från staden Zaporozhye i östra delen av Ukraina. Min familj gillar verkligen denna rätt eftersom borsjtj har en mycket rik och karakteristisk smak, den är vacker och näringsrik. Barnen älskar borsjtj och äter med nöje. För mig betyder borsjtj hem.

RECEPT

1 KG	GRISKÖTT MED BEN
400G	VITKÅL
2 ST	MORÖTTER
3 ST	LÖKAR
2 ST	TOMATER
2	MEDELSTORA RÖDBETOR
1	PAPRIKA
300G	TOMATPURÉ
4 MSK	VEGETABILISK OLJA

TILL SERVERING

GRÄDDFIL (SMETANA)
DILL

DU BEHÖVER EN 5 L GRYTA

GÖR SÅ HÄR

Skär köttet i tärningar och koka tills det är mörkt.
Ta upp köttet ur grytan.
Koka tärnad potatis i grytan där köttet tillagats.
Tillsätt finhackad kål.
Koka tills det är mjukt.
Stek hackad lök i en panna med olja.
Riv rödbetor och morötter.
Tillsätt grönsakerna i pannen.
Skär tomaterna i tärningar.
Tillsätt och stek i 5 minuter.
Tillsätt tomatpuré och 100 g buljong från köttgrytan.
Blanda och låt sjuda under lock 10 minuter.
Blanda grönsakerna i grytan med potatis.
Lägg tillbaka köttet.

Trilece från Albanien

Jag heter Lindita och kommer från Dures i Albanien. I Albanien brukade vi träffa våra vänner en gång i månaden och gå ut på stan för att äta trileche. Trileche är söt och välsmakande. Desserten kommer ursprungligen från Balkan.

RECEPT

10	ÄGG
200 G	SOCKER
150 G	MJÖL
500 G	MJÖLK
100 G	KONDENERAD MJÖLK
500 G	VISPGRÄDDE
200 G	KARAMELLISERAD MJÖLK
10 G	BAKPULVER

SÄTT UGNEN PÅ 175 °C

GÖR SÅ HÄR

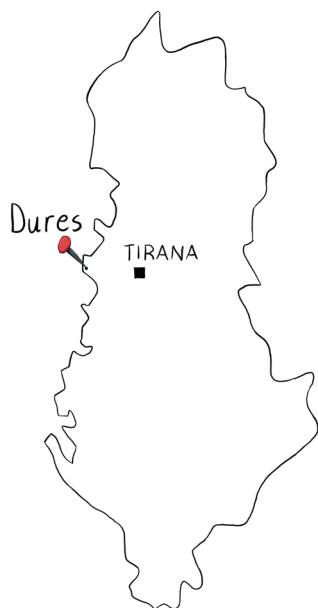
Vispa ägg och socker tills blandningen tjocknar. Sikta ner mjölet.

Smörj en ugnform med smör. Häll blandningen och bred ut den jämnt. Grädda den i 175 grader i 35 minuter. Ta ut formen ur ugnen och låt svalna i 15 minuter.

Blanda ihop mjölk och vispgrädde med en träsliv och häll blandningen över den bakade kakan.

Bred ut karamelliserad mjölk med spateln.

Skär kakan i bitar. Nu är den klar att serveras!

Smaklig måltid!

Boken **MATKONST** kan köpas på YA i Jakobstad (visuell framställning), YA i Vasa (Restaurang Kungsgården och frisørsalong PointCut) samt på aftereight.fi

Restaurang Kungsgården är YA:s övningsrestaurang vid Campus Kungsgården i Gamla Vasa där våra studerande serverar mat av god kvalitet i en trevlig miljö.

Vi serverar lunch varje vardag kl. 10.45-13.00.
Menyn hittar du på lunchpaus.fi

MED DEN HÄR KUPONGEN

LUNCH på Restaurang Kungsgården

-15% (norm. pris 11,00€)

Gäller t.o.m 31.5.2024

Kungsgårdsv. 30A, tfn 050 302 9074

Läs mer om våra utbildningar:
yrkesakademin.fi/visuellframställning
yrkesakademin.fi/kock

Läs mer om Edunova:
edunova.fi

TIPS OM VEDELNING

Ved är ett inhemskt, förnybart bränsle. Vedeldning bidrar inte till klimatförändringen, eftersom träd binder lika mycket koldioxid ur atmosfären när de växer som det frigörs vid förbränningen av dem. Trä är en av de bästa lagringsformerna för solenergi och genom att bränna trä rätt, i en bra eldstad kan man förvandla energin till värme på ett rent sätt. Med vedeldning kan man enkelt minska behovet av köpt uppvärmningsenergi under de kallaste vinterdagarna och försäkra sig om att huset hålls varmt om det blir elavbrott.

Hur eldar man då för att veden ska värma så effektivt som möjligt?

- Använd bara torr och ren ved – aldrig vått, målat eller impregnerat trä.
- Kontrollera att gallret i eldstaden inte är täckt av aska och öppna spjället helt innan du radar in veden och tänder på.
- Oftast är det bäst att tända brasan uppifrån. De föreningar i träet som lätt förgasas brinner då och avger värme i stället för att bara försvinna ut tillsammans med röken.
- Använd mindre vedklabbar i den första satsen. Lägg veden luftigt, helst liggande med barken nedåt. Lägg till ved först då de föregående har brunnit till glöd. I allmänhet är det bra att fylla på små mängder i taget.
- Lämna minst en tredjedel av vedmagasinets höjd fri. Rör inte om i brasan i onödan för att inte störa förbränningen.
- Det är viktigt att stänga spjället vid rätt tidpunkt, ifall spjället stängs för tidigt finns det fara för os. Stängs det sent förlorar man en del värme. Rör om i glöden så att alla vedbitar förvandlas till glöd. När glöden börjar falna och inga blå lågor syns kan du stänga spjället delvis.

Försäkra dig om lufttillförseln så att glöden brinner ut så fort som möjligt. Först när all glöd har slocknat får du stänga spjället helt och hållet.

- Fastighetens ägare ansvarar för att eldstaden sotas. Enligt lagen ska eldstäder och deras skorstenar sotas en gång om året, i fritidsbostäder ska skorsten sotas vart tredje år. Sotning förlänger eldstadens livslängd och förbättrar dess värmeavgivning.

Källa: Handels- och industriministeriets guide "Korta tips om vedeldning".

Text: Maria Nystrand

SÄKERHET VID VEDELNING

- Lämna inte en eldstad obevakad
- Håll säkert avstånd till elden
- Ha koll på barn och husdjur som rör sig i närheten av eldstaden
- Se till att dina brandvarnare alltid är i skick
- Osvarnare rekommenderas
- Säkerställ att glöden har brunnit ut innan du stänger spjället.

Läs mer om våra utbildningar:
yrkesakademien.fi/skogsarbetare

Ahmeds intresse för matlagning gick via ett läroavtal till fast anställning

Ahmed Al-Nussairi är 36 år och bor i Malax. Han är född och uppvuxen i Irak och har en restaurangbakgrund från sitt tidigare hemland. Han kom till Finland år 2015. Första steget var att lära sig landets språk, och som bosatt i Malax behöver man kunna svenska. Svenskakunskaperna fick han via Arbiskurser och genom några månaders handledande studier på YA. Under den perioden hade han också möjlighet att via pröva-på-dagar testa på arbete i YA:s kök och intresset att lära sig mer om matlagning väcktes.

Från UA-period, sommarjobb och läroavtal till fast anställning

Carola Sjödahl, som varit Ahmeds ansvariga handledare vid YA, berättar att han inledde sina yrkesstudier på grundnivå inom hotell- och cateringbranschen. Han avlade största delen av teoriperioden på skolan innan han hittade en praktikplats för ett utbildningsavtal på Minettes kök-keittiö i Malax. En lyckad UA-period ledde till sommarjobb på samma ställe och när arbetsgivaren såg Ahmeds intresse för matlagning och potential för yrket fick han fortsatt anställning och kunde inleda ett läroavtal.

Ahmed ville få en utbildning och lära sig via praktiska arbetsuppgifter och läroavtalsstudier passade därför perfekt. Arbetsuppgifterna vid

Minettes kök-keittiö visade sig passa bättre för yrkesexamen inom matservice än den grundexamen som han inlett sina studier på. Därför bytte han inriktning och kan idag titulera sig kock i storhushåll.

I startskedet av läroavtalet kartläggs de examensdelar som ska ingå i examen. Man får en individuell plan för vilket kunnande som ska inhämtas på arbetsplatsen och vad man behöver lära sig genom teori på YA eller på annat sätt. Läraren Carola Sjödahl ger som exempel att man under handledning på skolan eller arbetsplatsen till exempel kan lära sig att filea en fisk eller koka en vitvinsås. Sedan får man som praktisk distansuppgift att öva på dessa moment hemma för att nöta in tekniken.

Annette Kanerva som fungerat som Ahmeds arbetsplatshandledare tycker att Ahmed utvecklats som matlagare och lärt sig väldigt mycket på kort tid. Genom öppen, ömsesidig kommunikation kommer man långt. Kontakten och stödet från YA:s lärare är också viktig och steget har inte varit långt att ta kontakt om det behövts. Fördelen med en läroavtalsstuderande är att den studerande färdigt är inskolad på arbetsplatsen då hen får sin examen säger Annette. De ligger ur arbetsgivarens synvinkel steget före en annan nyutexaminerad.

Ahmed har trivts väldigt bra med att studera på läroavtal och tackar lärarna och arbetsplatshandledarna på Minettes kök-keittiö för samarbetet. "I framtiden vill jag utvecklas och lära mig mera hela tiden, trots att jag fått min examen. Jag har fått fast anställning på Minettes kök-keittiö och ska fortsätta att jobba där, för jag trivs jättebra. Våga ta första steget och testa på – sedan går resten av sig självt," säger Ahmed.

Text: Marie-Louise Carp

Läs mer om våra utbildningar:
yrkesakademin.fi/kock
yrkesakademin.fi/laroavtal

Ellinor studerar till närsvårdare via läroavtal

När Ellinor Keskisipilä, 23 år, gick ut grundskolan visste hon som så många andra inte riktigt vad hon ville bli. Hon tog studenten vid Kronoby gymnasium och hade därefter ett par mellanår då hon både reste och jobbade. Av en slump fick hon, via en bekant, tips om lediga jobb på Hötorgscentret i Jakobstad, som är en privat serviceproducent av äldreomsorgstjänster. På gruppheimet Villa Rosalie där Ellinor arbetar, vårdas personer med olika minnessjukdomar och hon tyckte att det verkade vara ett spännande och viktigt arbete. Tillsammans med arbetsgivaren kom de överens om att hon skulle inleda läroavtalsstudier för att bli behörig närsvårdare.

Samarbete mellan studerande, skola och arbetsplatsen

Ellinor har studerat enligt läroavtalskonceptet "snabba vägen" som innebär att man har tre teoridagar per månad vid YA och resten av tiden lär man sig yrket på arbetsplatsen med hjälp och stöd av en eller flera arbetsplatshandledare. Till arbetsplatshandledarens roll hör förutom att handleda också att följa upp så att man får alla bitar som behövs i examen. Ellinor ger arbetsplatsen och arbetsgemenskapen gott betyg. Det är familjärt och lätt att diskutera och ställa frågor. Man blir bra omhändertagen helt enkelt. Klienten är alltid i fokus. Det är också viktigt att ge anhöriga ett bra bemötande.

För att uppfylla alla krav i examensgrunderna har Ellinor emellanåt bytt avdelning på arbetsplatsen. Examensdelen Att främja välbefinnande och funktionsförmåga, där medicindelning och olika administreringsätt av läkemedel så som injektionsteknik ingår, har hon utfört på en annan avdelning. För att få pröva på något helt nytt och vidga vyerna, kommer Ellinor att avlägga den sista examensdelen "Att arbeta inom hemvård" antingen med ett utbildningsavtal eller med ett annat kort läroavtal hos en annan arbetsgivare. Under tiden är hon då tjänstledig från sin vanliga arbetsplats.

Kommunikationen och samarbetet med skolan har fungerat bra. Mycket av studierna sker förstås på egen hand och på eget ansvar. Krävande, smidigt, självdisciplin och låg tröskel att ta kontakt, är några termer som Ellinor nämner. Lärarna har alltid funnits till hands och ansvariga handledaren Monica Ståhlberg på YA ger hon en extra guldstjärna för sitt engagemang.

Text: Marie-Louise Carp

FAKTARUTA OM LÄROAVTAL:

- Minimiålder 15 år
- Studerande arbetar i genomsnitt minst 25 timmar/vecka
- Studerande är i arbetsförhållande eller lär sig i sitt eget företag
- Lärande sker främst på arbetsplatsen och vid behov i andra lärmiljöer
- Avtalet kan gälla en examensdel, delar av examensdelar eller en hel examen
- Avtalets görs mellan studerande, arbetsgivare och utbildningsanordnare
- Planeras alltid tillsammans med arbetsgivaren
- Studerande blir arbetstagare
- Arbetsgivaren betalar lön enligt kollektivavtal
- Studerande kan få studiesociala förmåner.

Läs mer om våra utbildningar:
yrkesakademin.fi/narvardare
yrkesakademin.fi/laroavtal

“Jag är glad över att jag tog den här chansen”

Vi pratade med Lilly Hästö från Kvevlax som beslöt sig för att pröva på en ny bransch efter att ha jobbat nästan 30 år som sekreterare. Lilly har en familj på fyra barn och man som hejar på henne i studierna.

Hur tog det här beslutet form?

Jag hade redan 2014 funderat på att jag skulle vilja göra något annat, något med händerna, något mera praktiskt. Jag har jobbat som sekreterare ända sedan 1992, så det kändes som att jag jobbat ganska länge med samma saker.

Jag hade alterneringsledigt 2021 på hösten och då tänkte jag att nu då jag har möjlighet passar jag på att pröva på något annat. Jag kan ju ta tjänstledigt och få vuxenstudiestöd. Och så tänkte jag att jag alltid gillat att koka mat och att baka. Speciellt de senaste tio åren har jag intresserat mig för att baka glutenfritt. Så det var ett intresse som jag ville fördjupa mig i. Det var så jag beslöt mig för att börja studera till kock på YA.

Har det varit ett bra beslut?

Ja, absolut. Det är roligt att få göra något med händerna och vara lite kreativ. Och det är spännande att få vara ute på UA och pröva på att jobba på lite olika matställen.

Det var utmanande i början att komma till restaurangköket. Det är ju nog helt annat än att jobba hemma i sitt eget kök. Men det har varit roligt, jag tycker det är jätteroligt att vi är både yngre och lite äldre studerande här, det är inspirerande. Lärarna på YA är fantastiskt inspirerande och hjälper en hela tiden, de kan verkligen sin bransch.

Studierna är individuellt anpassade. Hur har det känts?

Ja, studierna är väldigt individuella och det är bra när man själv vet vad man vill och vad man inte vill. Det är bra att få skapa sin egen studieväg och välja kurser som passar den riktning man själv vill ta. Jag har valt en inriktning som fokuserar på vegetarisk

“Hela utbildningen har varit väldigt givande och jag är så glad över att jag tog den här chansen, vem vet kanske en dag vågar jag ta steget att starta något eget inom branschen.”

mat. Och så var det den glutenfria bakningen som jag ville få lite mer erfarenhet av. Jag har alltid tyckt att det är roligt att betjäna kunder, och den biten har jag fått då jag varit på UA perioder på Fiskdisken och på Raawka i Vasa.

Hur länge räknar du med att dina studier kommer att ta?

Jag tar en kockexamen från YA våren 2023. Jag blev själv förvånad över att det kanske går så pass snabbt efter att jag inledde studierna i mars 2022.

Du var på en UA period utomlands. Berätta mera?

Jag såg på Wilma ett meddelande om att om man är intresserad av utlandspraktik så ska man höra av sig till YA:s internationella avdelning. Jag hade sett att det finns glutenfria bagerier bland annat i Stockholm, och det tyckte jag skulle vara intressant. Min familj tyckte också att jag ska passa på att ta den här chansen. Till slut klaffade allt och jag började jobba på Gullegårdens glutenfria bageri i Stockholm.

Vad gjorde du på jobbet? Vad lärde du dig?

Jag fick göra allt möjligt. Jag fick med detsamma börja göra degar till olika bröd och bullar. Antingen satte vi degen/degarna på jäsning för att baka

ut dom själv senare under dagen, eller så sattes någon deg i kylan för att jäsa tills nattbagaren bakade ut den så att bakverken var klara på morgonen när bageriet öppnades. Jag jobbade själv natt några nätter och kunde följa hela processen.

Det är ju lite speciellt att baka ut glutenfria degar, men alla recept hade prövats fram tills allt fungerar både smakmässigt och "baktekniskt". Degarna gick väldigt bra att hantera. Med bullar behöver man vara extra försiktig vid utbakningen så att de inte spricker, men sen när bullarna väl är klara är de så fantastiskt goda. Jag tror inte någon skulle märka på något vis att de inte är som "vanliga" bullar.

Jag lärde mig också hur man gör glutenfri surdeg och håller den igång, och så lärde jag mig att hantera bageriets stenugnar, de ugnarna är ju lite speciella. Under de två sista veckorna fick jag jobba med konditorn och fick bl.a. vara med om att göra croissanter, mazariner och andra speciella bakverk. I bageriets sortiment finns även både mjölk- och äggfria bakverk, det finns något för alla.

LÄRANDE PÅ ARBETSPLATSEN

Skulle du rekommendera UA utomlands åt andra studerande?

Jag kan verkligen rekommendera andra att passa på att göra en UA-period utomlands. För mig var det roligt att hitta just det jag var intresserad av på ganska så nära håll, och på svenska. Men jag tror nog jag skulle tagit tillfället i akt fastän det skulle varit någon annanstans och på engelska också.

Vad tror du om framtiden, vad har du för planer efter examen?

Jag är inte "företagartypen" har jag tänkt tidigare, men man vet ju aldrig. Jag håller för tillfället på med en företagsplaneringskurs, så kanske jag hinner börja fundera och spinna vidare på någonting. Nu när jag gjort den här UA-perioden på det glutenfria bageriet så ser jag ju att det finns en möjlighet att kunna göra något sådant, men just nu vågar jag ändå inte satsa. Det är dessutom ett väldigt tungt fysiskt jobb att vara bagare.

Jag har just blivit erbjuden ett nytt jobb inom kundservice inom en helt annan bransch, som jag tackat ja till. Men jag vill pröva på att hålla någon kurs i vegetarisk matlagning och i glutenfri bakning vid sidan om jobbet. UA perioden på det glutenfria bageriet har gett mig så mycket mer insikter i att baka glutenfritt och jag vill gärna dela med mig av det.

Hela utbildningen har varit väldigt givande och jag är så glad över att jag tog den här chansen, vem vet kanske en dag vågar jag ta steget att starta något eget inom branschen. Tills dess kommer jag väl fortsätta inspirera folk till att vilja göra god mat och baka via min instagram samt bjuda släkt och vänner på nåt gott.

Text: Lilly Hästö, Maria Nystrand

Lilly Hästö på instagram: @lillymarlenes

Läs mer om våra utbildningar:
yrkesakademin.fi/kock

INTERNATIONELLA UTBYTESPERIODER

YA har genom Erasmus+ ackrediteringscertifiering möjlighet att erbjuda studerande stipendier som till stor del kan täcka rese- och boendekostnader under UA-perioden utomlands.

Vi har ett omfattande nätverk av internationella kontakter och har flertalet internationella projekt anknutna till våra utbildningsområden. Både studerande och personal har möjlighet att delta i internationellt utbyte i olika former. Alla som har möjlighet att genomföra studie- eller fortbildningsperioder utomlands stärker inte bara sina språkkunskaper utan framför allt de sociala kompetenserna. YA har en tydlig målsättning för kunskapsutbyte, internationellt samarbete och mobilitet. Öppenhet, lyhördhet, samarbetsförmåga, social anpassning, kreativt tänkande, flexibilitet och problemlösning är viktiga egenskaper även senare i arbetslivet och när man möter utmaningar i nya situationer.

Läs mer om vår interantionella verksamhet:
yrkesakademin.fi/internationella

ÄR DET MÖJLIGT FÖR YA-STUDERANDE ATT HA ETT LÄROAVTAL UTOMLANDS?

Ja – om vissa delar klickar först!

Svaret på denna fråga, och på många andra om läroavtal utomlands, har projektmedarbetare från Finland, Åland, Sverige, Norge, Frankrike, Spanien, Italien och Nordmakedonien diskuterat inom projektet VET-EAR RoadMap (European Apprenticeship RoadMap - Access to Work-Based Learning Abroad). Målet med projektet är att öka förståelsen om vilka möjligheter till internationella läroavtal det finns i olika europeiska länder samt skapa en vägkarta (roadmap) över hur internationella läroavtal kunde vara en möjlig studieväg för studerande.

Under projektets gång har flera möten och workshoppar hållits där alla parter aktivt diskuterat och kartlagt både utmaningar och möjligheter då det gäller läroavtal utomlands. Målsättningen har varit att förklara de olika ländernas system på ett överskådligt sätt, skapa verktyg i form av dokument, checklistor och en guide, och samtidigt sammanfatta alla länders erfarenheter till nytta för andra.

VET-EAR RoadMap

- Finansieras av EU programmet Erasmus+, och koordineras av YA
- Projektid: december 2021 - november 2023
- Partners: yrkesutbildarna Yrkesakademien i Österbotten, Ålands Yrkesgymnasium, Uddevalla Vuxenutbildning, Charlottenlund Vidaregående Skole, Institute de Genech, Politeknika Txorrieri, innovationscentret ComoNeXT, organisationen Community Development Institute och Västsvenska Handelskammaren.

För ett internationellt läroavtal måste minimikraven i ett finländskt läroavtal vara uppfyllda:

- Du ska vara minst 15 år
- Din arbetstid ska vara i medeltal minst 25 timmar per vecka
- Du behöver hitta en arbetsgivare och ingå ett arbetsavtal med kollektivavtalsenlig lön och arbetsuppgifter som uppfyller kraven för ditt läroavtal
- På arbetsplatsen behöver finnas en arbetsplatshandledare som kan ge handledning.

Om du vill veta mera om projektet eller funderar på en läroavtalsperiod utomlands:

1. Du hittar viktig information och många bra tips på www.vet-ear.eu
2. Håll utkik på Wilma anslagstavlan efter höstens info-tillfällen på YA
3. Kontakta Marie-Louise och Cecilia på YA:s läroavtalstjänster, laoavtal@yrkesakadmin.fi

Tjejer på logistik och

I Finland är arbetsmarknaden och även utbildningen väldigt uppdelad i typiskt "manliga" och "kvinnliga" branscher. Under de senaste åren har vi vid YA på lite olika sätt arbetat med att stöda de studerande som valt att studera inom en "icke-traditionell" bransch. Här berättar fyra studerande om sina erfarenheter och tankar om studier på YA.

Du behöver inte kunna allt på förhand

Tindra, Aina och Lizette studerar alla andra året på logistik på YA i Närpes. De berättar att de valde studier på YA för att de var intresserade av mer praktiska studier och arbete. De visste alla att logistik var deras första alternativ när de sökte in till YA. Ingen av dem har hållit på särskilt mycket med fordon och skruvande tidigare, men de har följt med i lastbilshytten med familj och släktingar redan från det att de var små.

"Verkstadsdagarna har varit det bästa hittills när man fått skruva och jobba mer praktiskt. Vi har t.ex. tvättat fordon, lastat med truckar, skottat snö på skolgården, övat på att backa och fått skruva och jobba med egna projekt," säger Tindra. "Vi är tre flickor bland 22 pojkar, nog är vi lite uppdelade men vi umgås och pratar nog också mycket med varandra," berättar Aina.

Alla tre ser framemot att börja övningsköra inför körkortet och att kunna välja valbara examensdelar enligt eget intresse. De funderar också på om de vill köra grusbil, timmerbil, eller kanske vindmøllor med specialtransporter i framtiden. Det finns också tankar kring att ta busskörkort.

"Vår hälsning till tjejer som funderar på att söka till logistik är; var inte rädd fast du känner och tror att du inte kan tillräckligt eller lika mycket som pojkar, du lär dig grunderna och allt under studierna. Du behöver inte kunna på förhand!" säger Tindra, Aina och Lizette.

killar som närvårdare!

Go for it, välj det du själv vill

Salah studerar tredje året till närvårdare, han berättar att det var hans pappa som också är närvårdare som uppmanade honom att söka till social- och hälsovårdsbranschen. "Jag tänkte att det är en bra grundutbildning och jag tycker om att jobba med människor och har lätt för att komma överens med olika slags personer," säger Salah.

"Först hade jag också kombistudier på gymnasiet, men när jag förstod att man kan studera vidare till t.ex. sjukskötare utan gymnasiet valde jag bort det. Jag har också mycket på fritiden med fotboll och jobb, så det var svårt att hinna med allt," berättar Salah.

"Jag har börjat känna mig mer och mer bekväm i närvårdarrollen. Först kändes det lite ovant med att t.ex. tvätta gamla människor, men de är också otroligt tacksamma och roliga att prata med," fortsätter han.

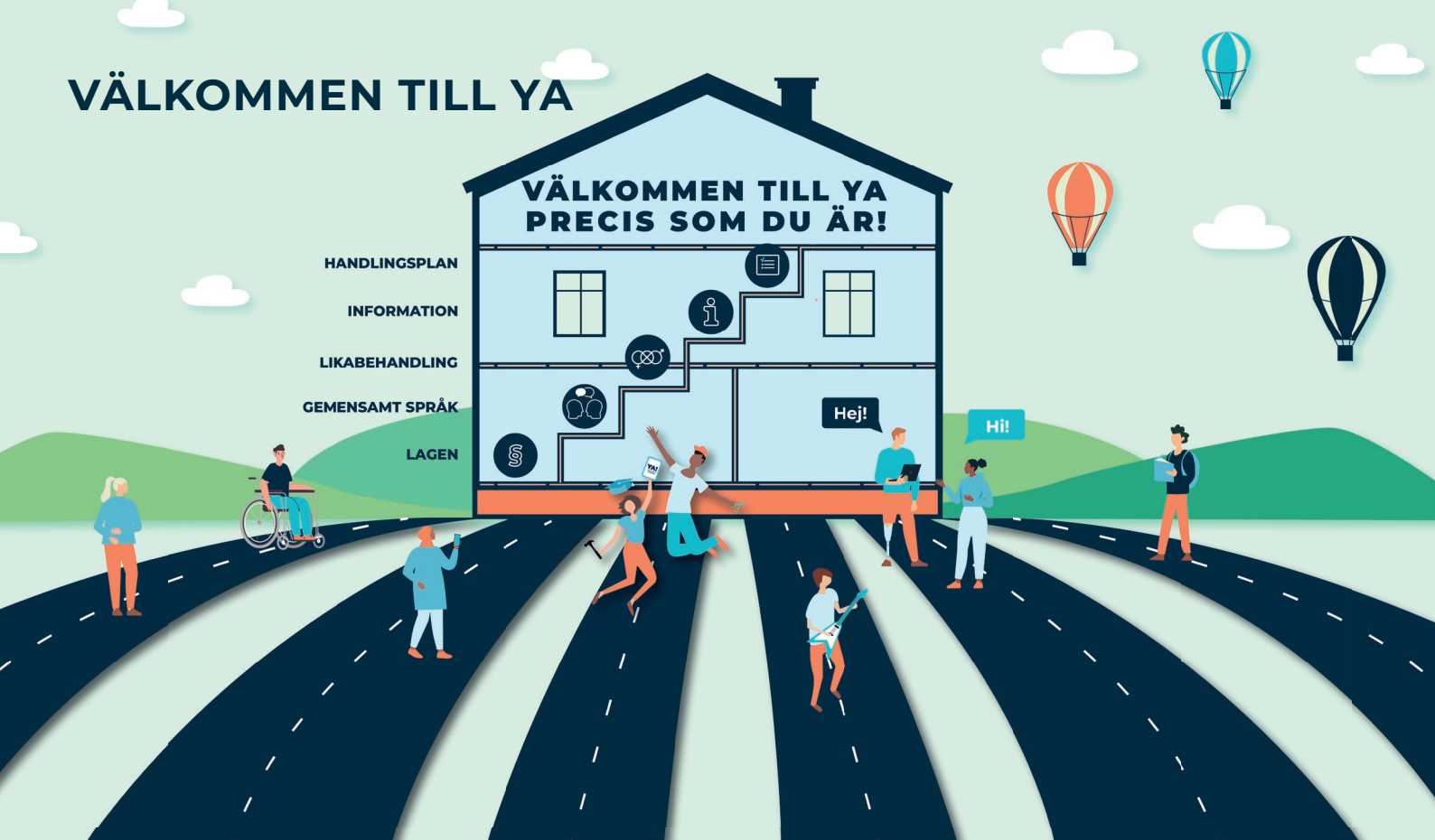
Salah säger att han har trivts bra med studierna till närvårdare på YA i Närpes. Första året var han ensam kille i gruppen men det upplevde han inte som något problem. "Jag blir lätt en i gruppen och har lätt för att prata och umgås med alla. Mina UA-perioder har jag gjort både på dagis och på äldreboende och det har känts riktigt bra. Jag har fått ett fint bemötande och lärt känna många människor," säger han.

"Min hälsning till killar som funderar på att studera till närvårdare: Go for it! Det handlar ju om dig och din framtid, bry dig inte om vad du tror andra tänker och tycker! Det kan vara lätt att välja samma som kompisarna, men välj det du själv vill, behöver och tycker om," poängterar Salah.

Text: Sofia Mitts-Björkblom

Läs mer om våra utbildningar:
yrkesakademin.fi/chauffor
yrkesakademin.fi/narvardare

VÄLKOMMEN TILL YA

VI JOBBAR FÖR JÄMLIKHET, LIKA VÄRDE OCH ÖMSESIDIG RESPEKT

Jämlikhet, lika värde och ömsesidig respekt är grunden för ett gott bemötande och för att ALLA ska känna sig delaktiga, inkluderade och trygga vid Yrkesakademin i Österbotten. Det här förutsätter att vi alla gemensamt arbetar för att förebygga diskriminering och för att öka medvetenheten i frågor som berör jämställdhet och likabehandling.

Vår målsättning är att alla, studerande, anställda, beslutsfattare och övriga som använder våra tjänster, behandlas lika oberoende av kön, könsuttryck, könsidentitet, ålder, etniskt eller nationellt ursprung, nationalitet, språk, religion eller övertygelse, åsikt, funktionsnedsättning, hälsotillstånd, sexuell läggning, familjeförhållande, facklig eller politisk tillhörighet eller annan till personen ansluten omständighet.

- Vi informerar och delar kunskap till personal, studerande, vårdnadshavare och övriga intressenter kring jämställdhets- och likabehandlingsarbete och –plan.
- Vi bidrar till att skapa och upprätthålla inkluderande och stöttande normer.
- Vi främjar delaktighet och inflytande från studerande i jämställdhets- och likabehandlingsarbetet.
- Vi uppmuntrar respektfullt, inkluderande och tillgängligt språkbruk, språkanvändning och kommunikation.
- Vi gör medvetna val ur ett jämställdhets- och mångfaldsperspektiv i vårt språkbruk, vid utformningen av text och bilder som används i marknadsföring, extern och intern kommunikation och i valet av studiematerial.

MÖT VÅRA STUDERANDE

Isabella Mattsson, 17 år
Musiker, huvudinstrument bas,
Jakobstad

"Jag började studera på gymnasiet, men insåg ganska snabbt att det inte var det rätta för mig. Jag var också superintresserad av musik, så då var det ett ganska enkelt val att söka in till YA.

Mina framtidsplaner är att fortsätta hålla på med musik och göra det jag älskar mest!"

yrkesakademin.fi/musiker

Matilda Bjurbäck, 16 år
Landsbygdsföretagare, Vasa

"Jag valde att söka till YA för att vi har jordbruk hemma och jag har alltid varit mycket med på gården. Bäst tycker jag om att jobba med korna. Det som är mest utmanande, men också intressant, är att göra sånt man inte gjort förr. Efter skolan kommer jag antingen att studera vidare på Novia direkt, eller så tar jag ett mellanår och far till Kiruna och kör dumper."

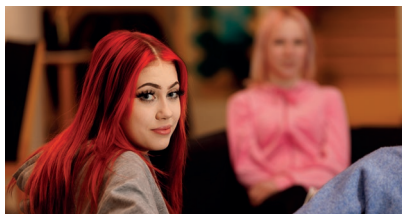
yrkesakademin.fi/landsbygdsforetagare

Cornelia Björk, 19 år
Musiker, huvudinstrument
sång, Jakobstad

"Jag valde YA för jag har alltid gillat att stå på scen och sjunga. Det roligaste är att man får vara kreativ och utvecklas med människor av samma intresse. För mig är det utmanande när man har många projekt på en och samma gång. Det blir mycket att hålla koll på. Mina framtidsplaner är att släppa mera musik."

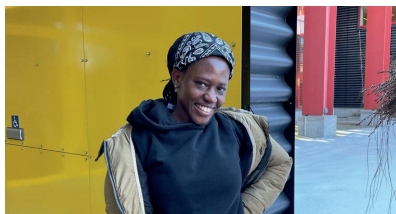
yrkesakademin.fi/musiker

Emelie Lillkvist, 16 år
Frisör/kombistudier, Vasa

"Jag valde att studera på YA eftersom det verkade roligare än att studera på gymnasiet. Det roligaste är att få göra saker praktiskt och på så sätt lära sig saker istället för att behöva skriva och lyssna. Det mest utmanande är kombi studierna som jag valde. Mina framtidsplaner är att jobba som frisör eller studera vidare."

yrkesakademin.fi/frisor

Desire Nalwadda, 26 år
Practical Nurse, Vasa

"I have been in Finland for two years, I came here to work in a home for the elderly, and now I'm studying to become a Practical Nurse. I like the educational system in Finland, it is reliable and very good. It is interesting to study at YA and it is fun to meet a lot of different kinds of people. The most challenging part is to learn the Swedish language."

yrkesakademin.fi/practicalnurse

Amadeus Malm, 18 år
Utövare av medietjänster,
Närpes

"Jag studerar till utövare av medietjänster och tycker att det varit både roligt och lärorikt. Roligast är att få lära sig nya saker dagligen och samtidigt få bolla idéer med klasskamraterna. Mest utmanande är spelprogrammering då varje liten detalj behöver göras på rätt sätt. Efter min examen ska jag arbeta och göra militärtjänstgöring. Efter det är mina planer att studera vidare till lärare."

yrkesakademin.fi/medietjanster

Om odling och örter

Om man vill anlägga en köksträdgård på liten yta, vilka växter skulle du rekommendera?

Det beror på hur liten yta:

- På en *terrass eller balkong* så kan man odla i olika typer av krukor, lådor, odlingspåsar eller amplar. Här ska man kolla så att man inte väljer växter som blir för skrymmande t.ex. squash. Man kan med fördel odla både blommor, potatis, örter och grönsaker beroende på vad man önskar. Väljer man grönsaker passar t.ex. tomat, ampeltomat, störböna, buskböna, sockerärter, spenat, sallat, rädisor, gurka, chili och paprika bra.
- *Pallkragar* är även lätta att odla i och tar inte mycket utrymme. I dem kan man med fördel odla t. ex. örter, sallat, rädisor, spenat, morot, rödbeta, ärter, bönor, grönkål mm. Kom bara ihåg att inte så för tätt och ta i beaktande hur stora växterna kommer att bli.
- I en *liten köksträdgård* på friland kan man odla det samma som i pallkragar. För att undvika mycket ogräs är det bra att täckodla, man sätter gräsklipp, halm eller liknande mellan raderna. Detta ger näring till jorden, sätter fart på mikroorganismer och fuktigheten i jorden bibehålls bättre.

Går det att odla potatis på balkongen? Hur gör man för bäst resultat?

Jodå, det går bra. Man kan odla potatis i ämbaren eller i odlingspåsar/säckar. Se till att inte övervattna om växtunderlagen saknar hål.

Vilken typ av jord är bäst att odla örter i?

De flesta örter vill ha ganska anspråkslös jord. Välj gärna en lite magrare sandblandad mulljord.

Vilka örter är mångåriga i våra breddgrader?

Örter som är fleråriga är bl.a. oregano, libsticka, gräslök, mynta. Ibland kan timjan, citronmeliss och lavendel övervintra om man har tur.

Har du bra tips på ätbara perenner att använda som dekoration i mat?

Ätliga växter för dekoration, förutsatt att man odlat dem giftfritt, är bl.a. buskrosor, syren, fläder, gräslök, jordgubbe, smultron, klöver, maskros, rölleka, duntrav, älggräs, krasse, viol och blåklint.

Läs mer om våra utbildningar:

yrkesakademin.fi/florist

yrkesakademin.fi/tradgardsmastare

DEN MEDELTIDA SLOTTSKULLEN AVSLÖJAR SINA HEMLIGHETER

I utkanten av YA:s skolområde Campus Kungsgården i Gamla Vasa ligger en sägenomspunnen kulle, Korsholms vallar. På 1360-talet uppfördes ett fäste i trä på platsen, det s.k. Korsholms slott. Senare, i början av 1500-talet, omvandlades området till Korsholms kungsgård. På kungsgården bodde Österbottens fogdar och landshövdingar.

Hösten 2022 genomfördes KulturÖsterbottens arkeologiska utgrävningssprojekt Mullankaivajant under ledning av arkeolog Jan Fast och hans team från Helsingfors universitet. Under våren och hösten 2023 fortsatte de arkeologiska utgrävningarna på samma plats som tidigare, och nu grävde man lite bredare och lite djupare. Avsikten var att utforska de mera djupliggande kulturlagren från äldre tider, ända tillbaka till medeltiden, då Korsholms slott grundades.

Elever från Haga skola och Vanhan Vaasan koulu/Variskan yhtenäiskoulu arbetade flitigt under hösten 2022. På våren 2023 var det högstadiernas tur, elever från Borgaregatans skola och Variska sållade fram nya historiska fynd. Arkeologerna gräver vidare också hösten 2023.

Bild 1

Bild 2

Bild 3

Fyndmängderna har överraskat. I schaktet har hittats ett tusental fynd av olika föremål samt rester av djurben, keramik, tegel och glasskårvar – ett massivt material som belyser livet på vallarna under hundratals år. Våren 2023 hittades även resterna av en träkonstruktion, som ska undersökas och dateras i laboratorium.

Utgrävningssprojektet på Korsholms vallar administreras av KulturÖsterbotten med finansiering från Finska kulturfonden.

Information om utgrävningarna finns på KulturÖsterbottens webbplats och Facebook @KulturÖsterbotten

Text: Heidi Hummelstedt, KulturÖsterbotten

Bild 4

Bild 5

Bild 6

1. Femteklassister letar fram metallföremål ur schaktjorden. Foto: Sandra Svenlin och Linda Honka, YA
2. Här sållas fynden fram under ledning av arkeolog Teemu Väisänen. Foto: Carola Harmaakivi, KulturÖsterbotten
3. En mungiga hittades redan första grävningen – ett instrument som var vanligt på medeltiden. Foto: Sandra Svenlin och Linda Honka, YA
4. Bit av en gäddkäke – ett fynd som berättar om fiskenäringen och mathushållningen för länge sedan. Foto: Sandra Svenlin och Linda Honka, YA
5. Detta fragment av kristallglas hörde till höstens absolut vackraste fynd vid utgrävningarna. Foto: Jemina Rajamäki.
6. En nöjd arkeologtrio. Fr.v. Jemina Rajamäki, utgrävningssledaren Jan Fast och Teemu Rajamäki. Foto: Carola Harmaakivi, KulturÖsterbotten

DIN VÄG FRAMÅT

Edunova erbjuder på såväl instituts- som högskolenivå ett mångsidigt utbud av fortbildningstjänster och stöd för kompetensutveckling inom social- och hälsovård, teknik, företagsekonomi, kultur och bioekonomi. Därtill erbjuds tjänster inom internationell rekrytering samt integrations-, arbetskrafts-, certifikat-, rekryterings- och ledarskapsutbildningar.

Vårt syfte är att ge arbetslivet en tjänsteleverantör för kompetensutveckling med en stor kunskapsbas inom många områden och nivåer. Edunova driver också bilskolan YA Drive samt Ledarskapsforum, en finlandssvensk arena för ledarskapsutveckling.

Edunova ägs och upprätthålls av samkommunen Svenska Österbottens förbund för utbildning och kultur (SÖFUK), och av Yrkehögskolan Novia.

Se hela Edunovas utbud på edunova.fi eller ta kontakt info@edunova.fi

 Edunova

TA KÖRKORT MED OSS!

Vi erbjuder både körkurskurser och enskilda körlektioner och/eller riskskolning för dig som tar körkort hemma!

TA KONTAKT

Stefan (Närpes, Kristinestad) 044-732 1390

Theresia (Vasa) 044-449 2746

yadrive.fi

YA!
YA Drive

VÄLKOMMEN PÅ PRAO ELLER PRÖVA PÅ DAGAR

Om du går på årskurs 8 eller 9 är du välkommen till YA för att bekanta dig med någon/några branscher under din praovecka. Går du på nian och känner dig osäker på ditt val av utbildning är du också välkommen på olika endagsbesök (pröva på dagar).

Du får bekanta dig med våra utrymmen och verkstäder på enheten, lära känna personalen och får en konkret inblick i yrkesstudierna på YA. I början av året ordnar vi pröva på dagar där vi tar emot 2-5 elever/dag/bransch.

Var i kontakt med din studiehandledare i din skola för anmälan till prao eller pröva på hos oss!

Om du är vuxen och saknar yrkesutbildning, om du vill byta bransch, har annat modersmål än svenska eller finska, eller om du önskar byta arbetsuppgifter och/eller utveckla din kompetens och behöver extra stöd i sökandet efter rätt utbildning – då har du möjlighet att komma på en kort "Pröva på YA"-period (1-10 dagar) innan du lämnar in din ansökan till utbildning.

Du kan under denna pröva på period bekanta dig med en eller flera branscher för att bli mera säker på vilken bransch som är rätt för just dig. Perioden ger dig också en möjlighet att testa på dagens utbildningssystem, bekanta dig med utrymmen och campus samt få insyn i vilka stödtjänster och vilken handledning som erbjuds vid YA.

Intresserad av en pröva på period?

Ta kontakt på provapaya@yrkesakademin.fi
Läs mer: yrkesakademin.fi/provapaya

UTBILDNING SOM HANDLEDER FÖR EXAMENSUTBILDNING (HUX)

HUX utbildningen är för dig som är läropliktig eller saknar utbildning på andra stadiet. På utbildningen förbereder du dig för en gymnasieutbildning eller en yrkesutbildning.

På HUX jobbar du med dina egna personliga mål. Du kan bland annat stärka dina studiefärdigheter, pröva på olika utbildningar, jobba för att få en fungerande studievardag eller stärka din svenska. Målet med utbildningen är att du ska få sådana färdigheter som du behöver för att kunna studera på en utbildning som leder till examen.

HUX utbildningen:

- hjälper dig att uppnå dina mål för att bli antagen till yrkes- eller gymnasieutbildning

- ger dig möjlighet att i lugn och ro hitta din väg framåt, pröva på yrkes- eller gymnasieutbildning, höja dina vitsord från den grundläggande utbildningen om det behövs, få bra studierutiner och en fungerande vardag
- ger dig möjlighet att utvecklas i ämnen som är viktiga för dig och dina framtida studier, tex. svenska språket.

Läs mer:
yrkesakademin.fi/hux

MÖRKA OCH RÖDA TONER

Länge har trenden varit att bli av med varma och guldiga toner i håret, men nu är det dags att låta det varma ta över. Svart, brunt, rött eller blont – oavsett hårfärg får undertonerna gärna hållas naturliga. Isabelle Westerback studerar sista året till frisör vid YA, hon har färgat håret på tre kunder enligt deras egna önskemål om förändring.

Individuell färgning

Maria, Simone och Matilda fick alla nya frisyror med hjälp av färgning vid frisørsalogen PointCut vid YA. Det viktigaste för Isabelle är att få kunden att känna sig bekväm och trygg. Genom att lyssna på kundens önskemål och fråga vad hen tycker om för färger så får Isabelle riktlinjer för sitt arbete. Ofta kommer kunderna till salongen med egna bilder de tycker om och dessa hjälper till såväl med färgnyansen som stilen på klippningen. Det viktiga i arbetet som frisör är att genom en individuell diskussion och bedömning tillsammans med kunden tillgodose de önskemål och förväntningar kunden har.

Modellerna som Isabelle färgade följer alla bruna, röda och varma toner. Något som alla tre modeller önskade sig. Genom att färga såväl tunnare som tjockare slingor kan man få fram mera djup och färgerna framhävs bättre. I vanliga fall brukar varma toner vara mer populära under årets kallare månader, men inte i år – tänk gyllenbrunt och kopparfärgat året om!

Text: Nina Lindahl

Följ Isabelle Westerback som färgat alla modeller i artikeln:
@hairhousebelle

Läs mer om våra utbildningar:
yrkesakademin.fi/frisor
[@yapointcut](https://www.instagram.com/yapointcut)

FÖRE

EFTER

Emma Haglund, Jennica Gäddnäs och Linn Ahlskog.

TAITAJA
MÄSTARE
Espoo 2023

Silver och brons till YA i FM tävlingarna i yrkesskicklighet – Mästare 2023

Mästare / Taitaja, FM-tävlingarna i yrkesskicklighet, är det största årligen återkommande evenemanget inom yrkesutbildning som arrangeras i Finland. I år kämpade cirka 370 ungdomar om FM-medaljerna i Esbo den 8-11.5.2023.

Från YA deltar vanligtvis någon eller några studerande varje år som kvalificerat sig till finalerna i Mästare tävlingarna. I år var det närvårdarna Emma Haglund och Jennica Gäddnäs som representerade YA och tävlade tillsammans med 6 andra finalister i sin gren. Till tävlingsuppgifterna hörde både teoriuppgifter och praktiska övningar inom hemvård, läkemedelsbehandling, handledning och med barn på daghem.

Efter 2,5 dagars tävlande stod det klart att både Emma och Jennica vunnit en plats på prispallen. Glada, stolta och lite trötta lämnade de Esbo med varsin FM medalj runt halsen - Emma med silver och Jennica med brons.

Närvårdare Linn Ahlskog blev Europamästare

Linn Ahlskog som studerat till närvårdare på YA har under läsåret 2022-2023 representerat Finland i närvårdargrenen, både i WorldSkills och i EuroSkills tävlingarna. WorldSkills, dvs. VM i yrkesskicklighet, hölls i Bordeaux, Frankrike den 19-22.10.2022 och Euroskills, EM i yrkesskicklighet, i Gdansk, Polen den 5-9.9.2023.

I WorldSkills tävlingarna fick Linn "Medallion of Excellence" för sina fina prestationer och poäng, och i Gdansk fick hon äntligen ställa sig högst upp på pallen för att ta emot ett EM guld i sin gren.

"I EuroSkills kände jag mig mera självsäker, då jag visste från tidigare hur tävlingarna går till. Mitt största mål var nog ändå att känna att jag gjort framsteg från förra gången," berättar Linn. Efter tävlingarna svarade hon på den klassiska frågan om hur det känns: "Det känns bra att allt hårt arbete gav resultat till sist. Jag har alltid föreställt mig hur det skulle kännas att få guld, och det blev precis som jag hade önskat och tänkt mig."

Text: Maria Nystrand

Läs mer om våra utbildningar:
yrkesakademien.fi/narvardare

VÅRA ENHETER

PEDERSÖRE

Sursikvägen 41, 68910 Bennäs

Enheten i Pedersöre ligger på Sursikbacken, som är ett stort skolcentrum med högstadiet och gymnasiet nära. Vid enheten i Pedersöre kan du studera inom social- och hälsovård. Olika projektarbeten utanför skolan är vanliga och skolan har ett nära samarbete med arbetslivet och vård- och omsorgsenheter i närregionen.

JAKOBSTAD - Campus Allegro

Köpmansgatan 10, 68600 Jakobstad

I Campus Allegro, i hjärtat av Jakobstad, finns moderna utrymmen för studerande till utövare av visuell framställning och musiker. Här finns också företagartutbildning och möjlighet till kompetensutveckling i arbetslivet.

VASA - Campus Kungsgården

Kungsgårdsvägen 30 A, 65380 Vasa

Campus Kungsgården i Gamla Vasa är en unik studiemiljö med 20 000 m² toppmoderna utrymmen för studerande inom tiotals olika branscher. I Campus Kungsgården finns också vår egen restaurang Kungsgården, frisörsalongen PointCut och skolans bilverkstad samt ett brett utbud av företagstjänster.

NÄRPES - Campus Mosedal

Ängskullsvägen 1, 64230 Närpes

Campus Mosedal ligger i direkt anslutning till skolcentrum. Här finns vår utbildning i logistik, som är den största i sitt slag i Svenskfinland. Här kan du också studera medietjänster, maskin- och produktionsteknik, affärsverksamhet, social- och hälsovård och till husbyggare. YA i Närpes erbjuder studerande att delta i fotbollslinjens/ ishockeylinjens verksamhet med träningar under skoltid två gånger i veckan.

yrkesakademin.fi/varaenheter

INTERNAT OCH BOSTÄDER

Studerande som avlägger en grundexamen och studerar på heltid har möjlighet att ansöka om avgiftsfri internatplats vid våra enheter i Vasa och Närpes (i första hand läropliktiga). Anhållan om att få bo på internaten görs samtidigt som du bekräftar mottagandet av din studieplats.

Mera information för Vasa:

Internatshandledare, tfn 050-432 7484

e-post: internatet.vasa@yrkesakademin.fi

Mera information för Närpes:

Internatshandledare, tfn 050-402 4181

e-post: internatet.narpes@yrkesakademin.fi

yrkesakademin.fi/internat

I Jakobstad hänvisas studerande till Jakobstads stads hyresförmedling, Fastighets Ab Ebba, tfn 06-781 04 50

I Pedersöre hänvisas studerande till Pedersöre kommun. Kontakta fastighetssekreterare Anne Törnqvist, tfn 06-785 0153.

Stiftelsen för studieboendestäder, VOAS erbjuder boendemöjligheter för studerande i Vasa: tfn 06-327 6530, tfn 06-327 6511 eller voas.fi

SÖK TILL YA!

GEMENSAM ANSÖKAN

Till våra utbildningar söker du som går ut grundskolan eller saknar andra stadiets examen via gemensam ansökan på studieinfo.fi.

KONTINUERLIG ANSÖKAN

För dig som redan har en examen, vill byta bransch eller söker ny studieplats. Ansökan sker kontinuerligt under hela året på utbildningarnas webbsidor yrkesakademin.fi/utbildningar

LÄROAVTAL

De flesta av våra utbildningar kan du också avlägga som läroavtal.

yrkesakademin.fi/laroavtal

Läs mer om urvalskriterier, språkkrav och hälsoskäl som kan inverka på antagningen av studerande på varje utbildnings respektive hemsida på yrkesakademin.fi/utbildningar

KONTAKTA OSS:

ANTAGNINGSKOORDINATOR

Camilla Öster
tfn 044-750 3256

Cecilia Becker
tfn 040-184 06 75

VÄGLEDARE

Jaana Blomqvist
tfn 050-373 7711

LÄROAVTALSKOORDINATOR

Marie-Louise Carp
tfn 044-750 3254

Cecilia Becker
tfn 040-184 0675

VÅRA STUDIEHANDLEDARE:

ENHETEN I NÄRPES:

Julina Lillandt
tfn 050-441 0283

ENHETEN I VASA:

Anna-Lotta Östvall-Åstrand
tfn 050-572 9150

Benita Wolin
tfn 050-518 5114

ENHETEN I PEDERSÖRE OCH JAKOBSTAD:

Petra Söderling
tfn 044-750 3288

Vår personal nås på e-post: fornamn.efternamn@yrkesakademin.fi

UTBILDNING I VÄRLDSKLASS

Yrkesakademin i Österbotten (YA) har som målsättning att höja yrkeskunnandet, konkurrenskraften och välbefindandet i regionen med en näringslivsanpassad yrkesutbildning och en flexibel kompetensutveckling. YA erbjuder över 80 olika grundexamina, yrkesexamina och specialyrkesexamina inom tiotals olika branscher.

YA har fasta verksamhetspunkter i Närpes, Vasa, Pedersöre samt i Jakobstad. Yrkesakademin i Österbotten har ca 200 anställda och 2700 studerande.

Upprätthållare och ägare av YA är samkommunen Svenska Österbottens förbund för utbildning och kultur.

Yrkesakademin
i Österbotten

yrkesakademin.fi

YA! Yrkesakademin i Österbotten

ya_osterbotten

ya_osterbotten

Yrkesakademin i Österbotten

#yaösterbotten